Lesnícky náučný chodník Dolná hora

Kraj:	Žilinský
Okres:	Žilina
Geomorfologická jednotka:	Súľovské vrchy
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Rajecké Teplice, kúpalisko / vlak Rajecké Teplice
Východisko:	Rajecké Teplice, parkovisko na ceste I/64 pri kúpalisku
Trasa:	Rajecké Teplice: parkovisko pri kúpalisku – spodnou časťou južného svahu Skaliek (Pod Vyhliadkou – Žliabková – Nad vodojemom) – most cez Rajčanku pri kúpeľoch
Dĺžka, prevýšenie:	3 km, prevýšenie 175 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	8
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Väčšina trasy vedie súbežne so zelenou a neskôr modrou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2012

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave (2020).

Textový sprievodca: nie je; na stránke náučného chodníka je verejne dostupný súbor s informačnými panelmi > .PDF

Kontakt: Lesy SR, š. p., OZ Žilina, Nám. M. R. Štefánika 1, 011 45 Žilina, tel. 041 / 5557 474

Poznámky: (1) Začiatok i záver trasy je strmý, inak vedie zväčša po vrstevnici. (2) Od zastávky 2 odporúčame krátku odbočku po zelenej turistickej značke s výstupom (5 min) na skalnú vyhliadku na Rajecké Teplice, Žilinskú kotlinu a Malú Fatru. (3) Z konca trasy je možné vrátiť sa k východisku cez park pri hoteli Skalka (1 km).

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. Na jeho trase je niekoľko výstupov hornín na povrch (odkryvov).

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Rajecké Teplice. Neveľké kúpeľné mesto na rieke Rajčanka južne od Žiliny na kontakte Žilinskej kotliny (resp. jej časti Rajeckej kotliny) a Súľovských vrchov. Územie bolo osídlené už v praveku, osada tu vznikla pri termálnych minerálnych prameňoch známych už v 13. storočí. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1376. Obec patrila lietavskému panstvu. Prvú kúpeľnú budovu postavil Juraj Turzo v roku 1610. V roku 1959 získava štatút kúpeľného miesta a v roku 1989 štatút mesta. Od roku 1980 je mestskou časťou bývalá obec Poluvsie, ktorej najznámejším rodákom je protifašistický bojovník Jozef Gabčík (1912 – 1942), člen operácie Anthropoid. Liečebné kúpele využívajú termálne pramene hydrouhličitanovo-vápenato-horečnatej liečivej vody teplej 38 °C bez ďalšej úpravy. Liečia sa tu choroby pohybovej sústavy (po úrazoch alebo operáciách veľkých nosných kĺbov a chrbtice), nervové choroby, Parkinsonova choroba a niektoré choroby z povolania. Od roku 2014 je v nepoužívanej budove železničnej zastávky Rajecké Teplice múzeum dopravy (ako pobočka Považského múzea). Okrem expozičnej činnosti sa venuje i výskumu najmä v oblasti cestnej dopravy a spolupodieľa sa každoročne na príprave podujatia Rajecká Anča so zapojením historického motorového vlaku a ďalšej dopravnej techniky.

Prírodná pamiatka Poluvsianska skalná ihla. Chránené územie na samom východnom okraji Súľovských vrchov v Rajeckých Tepliciach-Poluvsí vyhlásené v roku 1965 na strmom svahu nad štátnou cestou na ochranu dolomitového skalného útvaru ihlovitého tvaru so základňou približne 11 × 5 m dosahujúceho výšku asi 15 m. Je súčasťou dlhého strmého svahu masívu Skaliek – súčasti Súľovských vrchov – erózne podrezávaného Rajčankou s mnohými skalnými až bralnými útvarmi (Slnečné skaly, Porubské skaly).

Zámok Kunerad. Bývalý lovecký kaštieľ v doline Kuneradského potoka v Malej Fatre 3 km juhovýchodne od obce Kunerad, resp. 6,5 km od Rajeckých Teplíc vybudovaný v rokoch 1914 – 1916 pruským grófom Valentinom von Ballestremom (1860 – 1920), inšpirovaným secesnou architektúrou zámkov na Loire. Na mieste bývalej horárne vzniklo komfortné, moderne vybavené rodinné sídlo s vlastnou vodnou elektrárňou a kaplnkou sv. Terézie z Lisieux. Počas Slovenského národného povstania v roku 1944 tu sídlil 2. partizánsky štáb M. R. Štefánika, 25. 9. 1944 bol kaštieľ vypálený. Po vojne po znárodnení tu vznikol liečebný ústav pre liečbu respiračných chorôb – Liečebňa SNP

Kunerad, v roku 1959 sa stáva súčasťou kúpeľov Rajecké Teplice. Kaštieľ s charakteristickými viac ako tridsiatimi strešnými vikiermi a vežičkami spolu s parkom bol v roku 1967 vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V roku 1996 prešiel kaštieľ (spolu s kúpeľmi) do súkromného vlastníctva, využíval sa len príležitostne, pripravovala sa jeho rozsiahla rekonštrukcia. Uzavretý dvakrát vyhorel (2010, 2018) a schátral. Súčasný (nový) súkromný majiteľ zahájil po roku 2019 rekonštrukciu s cieľom vrátiť miestu život a spoločenskú a rekreačnú funkciu.

Súľovské vrchy. Rozlohou neveľký horský geomorfologický celok na severozápadnom Slovensku medzi Divinkou, Žilinou, Rajeckými Teplicami, Pružinou a Plevníkom-Drienovým dlhý v smere SV-JZ zhruba 30 km s max. šírkou (v smere V-Z) asi 16 km. Takmer po celom obvode susedia so zníženinami – Žilinskou kotlinou na východe a Považským podolím na západe – a len na kratučkých úsekoch s pohoriami – na severe s Javorníkmi a na juhu so Strážovskými vrchmi. Patria k nižším pohoriam – najväčšiu nadmorskú výšku dosahujú východne od Považskej Bystrice Veľkým Manínom (891 m). Majú svojráznu geologicko-geomorfologickú stavbu, odlišnú od ostatných jadrových pohorí. Ide o brachyvrásovú štruktúru s inverzným reliéfom, ich kryštalické jadro nie je nikde odkryté. Budujú ich paleogénne karbonátové sedimentárne horniny, najmä zlepence („súľovské zlepence“), vápence, pieskovce, slieňovce a ílovce (napr. Žibrid 867 m n. m., Brada 816 m n. m.), sprevádzané sériami bradlového pásma (napr. bradlá Veľký Manín a Malý Manín 813 m n. m., Drieňovka 639 m n. m., ale i Súľovská kotlina) a v menšej miere aj subtatranských príkrovov (napr. Skalky 778 m n. m., Slnečné skaly) s rôznymi mezozoickými vápencami, pieskovcami, ílovcami, slieňmi, dolomitmi a i. V jadrách antiklinál na menej odolných vrstvách kriedových hornín vznikli široké pozdĺžne doliny až kotliny (Súľovská, Podskalská, Svinianska a i.), okolo ktorých sa strmo dvíhajú skalnaté chrbty až hrebene zo synklinálne uložených odolných paleogénnych zlepencov, miestami tvoriacich až skalné mestá. Územie s týmto reliéfom bolo vyčlenené ako geomorfologický podcelok Súľovské skaly. Sú preň charakteristické hojné zvetrávaním a gravitačnými procesmi vzniknuté skalné formy reliéfu, napr. skalné veže, ihly (Hričovská s. i.), okná či brány (Gotická b.), steny, jaskyne i tiesňavy (Manínska t., Kostolecká t.). Pohorie na juhu naprieč križujú toky Pružinky a Domanižanky a na severe Závadského potoka, odvodňujú ho napr. Manínsky potok, Hradnianka a Svinianka. Vo vyšších polohách sú zachované súvislé listnaté lesy, ktoré striedajú v nižších polohách pasienky, lúky a polia. Prevládajúcimi lesnými spoločenstvami sú bučiny a na silno skeletnatých pôdach a skalách sú hojne zastúpené i sutinové lesy či reliktné borovicové lesy. V skalnatých územiach sa vyskytujú teplomilné, ale i horské (na dne tiesňav až vysokohorské) rastlinné druhy, na lúkach sú tu najbohatšie náleziská orchideí na Slovensku.

Názvy informačných panelov

1. Vitajte!
2. Funkcie lesa
3. Dreviny tejto lokality
4. Les hovorí
5. Rastlinstvo
6. Živočíšstvo
7. Génová základňa jarabiny brekyňovej
8. Lesné informačné kancelárie

Trasa Lesníckeho náučného chodníka Dolná Hora
1 – Začiatok chodníka
2 – Funkcie lesa
3 – Dreviny tejto lokality
4 – Lesný požiar
5 – Rastlinstvo
6 – Živočíchy
7 – Génová základňa
8 – Lesné informačné kancelárie
Ta stojíte

MAPY.CZ